

А.А Котвіцька, І.В. Кубарева, Є.С. Коробова

Національний фармацевтичний університет

Проблеми законодавчого та нормативно-правового регулювання надання фармацевтичної допомоги пільговим категоріям населення в Україні

Сьогодні, враховуючи недостатнє бюджетне фінансування галузі охорони здоров'я та, як наслідок, нестачу коштів на відшкодування витрат для забезпечення населення лікарськими засобами (ЛЗ) за безоплатними та пільговими рецептами, рівень фармацевтичного забезпечення пільгових категорій населення (ПКН), до яких в першу чергу відносяться соціально-незахищені верстви населення, залишається незадовільним. Основними проблемами у наданні фармацевтичної допомоги ПКН, на нашу думку, є: недосконалість законодавчої та нормативної бази та, як наслідок, необґрунтованість планування та розподілу коштів для придбання ЛЗ й відсутність диференціації за обсягом компенсації у межах пільгових категорій.

Виходячи з вищезазначеного, метою нашого дослідження став аналіз законодавчої та нормативно-правової бази з питань надання фармацевтичної допомоги пільговим категорія населення (ПКН) в Україні.

У результаті проведеного аналізу, з'ясовано, що на вищому законодавчому рівні гарантом надання необхідного обсягу медичної і фармацевтичної допомоги ПКН є норми Конституції України. Так, у статті 49 зазначено, що кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Вказані гарантії також законодавчо закріплені у восьми Законах України, серед них: "Основи законодавства України про охорону здоров'я", "Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні", "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи", "Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні" та ін. Безпосередньо, сьогодні на рівні виконавчої влади надання фармацевтичної допомоги ПКН регламентує Постанова Кабінету Міністрів України (ПКМУ) від 17 серпня 1998 р. № 1303 "Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними

категоріями захворювань”. Відповідно до постанови в Україні визначено групи населення та категорії захворювань, у разі амбулаторного лікування яких ЛЗ за рецептами лікарів відпускаються безоплатно або на пільгових умовах (таблиця 1).

Таблиця 1

Перелік груп населення та категорій захворювань, у разі амбулаторного лікування яких передбачено право на компенсацію вартості ЛЗ

Перелік захворювань, у разі амбулаторного лікування яких ставка відшкодування вартості ЛЗ становить 100 %	Перелік груп населення, у разі амбулаторного лікування яких, ставка відшкодування вартості ЛЗ становить	
	100%	50%
<ul style="list-style-type: none"> • Онкологічні захворювання • Гематологічні захворювання • Діабет • Туберкульоз • Шизофренія та епілепсія • Бронхіальна астма • Хвороба Паркінсона • Дитячий церебральний параліч • СНІД, ВІЧ-інфекція та ін. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ветерани війни • Ветерани праці • Постраждалі внаслідок аварії на ЧАЕС • Громадяни, що отримують пенсію в мінімальному розмірі • Діти до 3-х років • Діти-інваліди до 16 років • Діти до 18 років, що перенесли хімічну інтоксикацію в м. Чернівцях в 1988 р. • Жінки з протипоказанням вагітності (на контрацептивні засоби) 	<ul style="list-style-type: none"> • Інваліди I і II груп • Інваліди з дитинства I і II груп • Діти віком від 3 до 6 років • Реабілітовані особи (за Законом “Про реабілітацію жертв політичних репресій”) • Почесні донори

У результаті аналізу змістової частини вказаної постанови встановлено, що серед переліку груп населення, які мають право на безоплатну та пільгову фармацевтичну допомогу, є дві категорії, що на сьогодні втратили свою актуальність. Перша з них – діти віком до 18 років, які перенесли у 1988 році хімічну інтоксикаційну алопецію у м. Чернівцях. Навіть за умов народження у 1988 році – такі діти сьогодні вже старші за 18 років. Друга категорія – жінки з протипоказаннями вагітності та жінки постраждалі внаслідок Чорнобильської катастрофи, які відповідно до Національної програми планування сім’ї забезпечуються безоплатно засобами контрацепції (ПКМУ від 13.09.1995 р. № 736 втратила чинність у 2000 р.).

Таким чином, проведений аналіз вказує на необхідність перегляду та оновлення чинного законодавства щодо надання фармацевтичної допомоги ПКН в Україні. Також за доцільне вважаємо введення особистого обліку громадян для внесення до пільгових груп або категорій та упорядкування пільгових категорій населення.